

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Maartensdijk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

2 december 2013 / rapportnummer 2839-48

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente De Bilt herziet het bestemmingsplan Buitengebied voor het gebied rond Maartensdijk. Hierin wordt onder andere de planologische ontwikkelingsruimte voor veehouderij- en vastgelegd. Ook is een Passende beoordeling opgesteld vanwege mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom is voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een plan-MER (verder MER) opgesteld. De gemeenteraad van De Bilt is bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure. In dit advies spreekt de Commissie¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER is compleet van opzet en overzichtelijk. Het is prettig leesbaar en de samenvatting geeft de inhoud van het MER goed weer. De Commissie signaleert echter bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. Deze betreffen:

- In het MER ontbreekt voldoende inzicht over de milieueffecten van activiteiten die met een 'nee, tenzij'-formule zijn verbonden aan een omgevingsvergunning, zoals het 'scheuren' van grasland. Ook ontbreekt een toets of de afgifte van een omgevingsvergunning voor deze activiteiten reëel is. Deze activiteiten kunnen effecten hebben op de waterhuishouding en de voor verdroging en waterkwaliteit gevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Aangezien significante effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, ontbreekt een beoordeling van hydrologische effecten in de Passende beoordeling
- Het is niet navolgbaar hoe de in het MER genoemde dieraantallen geleid hebben tot de bepaling van de stikstofdepositie ten gevolge van de verschillende alternatieven. De effecten van de toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden worden in de Passende beoordeling vergeleken met de vergunde situatie² in plaats van de feitelijke situatie. Dit kan leiden tot een onderschatting van de werkelijke toename van stikstofdepositie. Door deze beide zaken is voor geen van de alternatieven uitgesloten dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden optreedt als gevolg van stikstofdepositie. Daardoor is onvoldoende onderbouwd of de alternatieven uit het MER uitvoerbaar zijn.
- In het MER wordt alleen ingegaan op de geureffecten van intensieve veehouderijen en niet op die van melkveehouderijen. Ook wordt er onterecht van uitgegaan dat een reductie van ammoniakemissie in alle gevallen ook leidt tot een reductie van geuremissie. Er zijn mogelijk wel knelpunten op het gebied van geur.³ Het MER geeft geen inzicht in deze knelpunten en de benodigde mitigerende maatregelen.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan het besluit een aanvulling op het MER op te stellen waarin bovenstaande punten zijn opgenomen.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissierner.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

² Uit een toelichting van de gemeente blijkt weliswaar dat leegstaande bedrijven met vergunning niet zijn meegenomen, maar er is niet gecorrigeerd voor bedrijven die gedeeltelijk leeg staan (of voldoende gemotiveerd dat deze er niet zijn).

³ In enkele zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor geuroverlast van melkveehouderijen.

Realisatie EHS

Overigens merkt de Commissie op dat 'Realisatie EHS' in een aantal tabellen en in de tekst naast de alternatieven 'Veehouderij' en "Veehouderij Alternatief" is geplaatst bij de beoordeling van effecten. Hierdoor lijkt het alsof dit een volwaardig planalternatief is. De realisatie van de EHS is echter geen alternatief maar onderdeel van de autonome ontwikkeling. Dit betekent dat de (positieve) effecten hiervan niet aan het voornemen kunnen worden toegerekend. Dat neemt niet weg dat de realisatie van de EHS in de toekomst positieve effecten kan hebben ten opzichte van de huidige feitelijke situatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe. In hoofdstuk 3 doet de Commissie een aantal aanbevelingen voor het vervolg op het gebied van hydrologie, landschap en bodem.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Hydrologie

Effecten van het "nee, tenzij regime"

Het MER is bedoeld om inzicht te geven in de aanzienlijke milieugevolgen van het voornemen. Dit geldt ook voor planonderdelen die niet direct m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn, maar mogelijk wel aanzienlijke milieugevolgen met zich meebrengen. In het bestemmingsplan wordt een aantal activiteiten mogelijk gemaakt via een "nee, tenzij regime" verbonden met een omgevingsvergunning, zoals het scheuren van grasland⁴.

In het MER is onvoldoende onderbouwd welke belangrijke milieugevolgen de gemeente met dit "nee, tenzij regime" wil voorkomen. Ook is niet duidelijk binnen welke grenzen deze activiteiten wel zijn toegestaan. In het MER ontbreekt daardoor voldoende inzicht in de milieueffecten van deze activiteiten. Ook ontbreekt een toets of de afgifte van een omgevingsvergunning voor deze activiteiten reëel is.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER te laten zien dat de omgevingsvergunningplichtige activiteiten uitvoerbaar zijn binnen de gestelde voorwaarden. Als dit niet mogelijk is, adviseert de Commissie een uitvoerbaar alternatief te beschrijven dat wel kan voldoen aan de voorwaarden.

⁴ Andere voorbeelden zijn het bewerken van de bodem dieper dan 0,3 m, het vergraven van oevers en verlagen van de waterstand van waterlopen, het verlagen van de bodem en afgraven van gronden, het verrichten van grondwerkzaamheden tot op het niveau van de grondwaterstand, het dempen van sloten en andere watergangen (artikel 3.6 pagina 19 van de regels).

Deze activiteiten kunnen aanzienlijke effecten hebben op de waterhuishouding en de voor verdroging en waterkwaliteit gevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Aangezien naar oordeel van de Commissie significante effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, ontbreekt een beoordeling van hydrologische effecten in de Passende beoordeling

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER (en de Passende beoordeling) de hydrologische effecten van het voornemen op het Natura 2000-gebied te beschrijven op basis van de maximale invulling van het plan, inclusief activiteiten die (alleen) mogelijk zijn met een omgevingsvergunning.

2.2 Stikstofdepositie op Natura 2000

Navolbaarheid berekeningen en referentiesituatie

Voor het maximale alternatief zijn in een bijlage van het MER eenduidige berekeningen aanwezig voor de zogenaamde modelbedrijven, voor wat betreft de emissie van ammoniak (en geur en fijnstof). In §3.3 van deze bijlage worden aantallen dieren in het gehele gebied genoemd, maar daar zijn geen stalsystemen met bijbehorende emissiefactoren aan gekoppeld. Die worden ook niet gegeven in de Passende beoordeling (hoofdstuk 12 MER). Evenmin is duidelijk welke locaties zijn meegenomen in de berekeningen van beide alternatieven. Daardoor zijn de deposities zoals gepresenteerd in de tabellen van de Passende beoordeling niet navolgbaar.

De Commissie adviseert in een aanvulling inzicht te geven in de gevolgde berekeningswijze voor het bepalen van de stikstofdepositie.

In een Passende beoordeling moet van de huidige feitelijke situatie als referentie worden uitgegaan. In dit geval wordt uitgegaan van de vergunde situatie als referentiesituatie voor de beoordeling van effecten van stikstof op Natura 2000-gebieden, zonder dat voldoende onderbouwd wordt dat de vergunde situatie representatief is.⁵

De vergunde situatie kan in sommige gevallen sterk afwijken van de huidige feitelijke situatie. Voorbeelden hiervan zijn:

- volledige leegstand (bijvoorbeeld bedrijven die gestopt zijn maar nog wel een vergunning hebben);
- gedeeltelijke/tijdelijke leegstand (bedrijven die (tijdelijk) minder dieren hebben door bijvoorbeeld ziekte of om economische redenen, waarvan de vergunde rechten wel opnieuw opgevuld kunnen worden);
- de uitbreiding van het aantal dieren door een melding binnen het bouwvlak dat bij recht vergund is.⁶

⁵ De zienswijze van IVN-de Bilt wijst ook op dit punt.

⁶ Voor melkveehouderijen is het mogelijk tot een aantal van 200 dieren uit te breiden zonder vergunning en met een melding.

Het verschil tussen feitelijke dieraantallen en de vergunde situatie (latente ruimte) kan er toe leiden dat de effecten van de referentie worden overschat en van het voornemen worden onderschat. In het MER wordt aangegeven dat bedrijven met vergunning met volledige leegstand niet zijn meegenomen in de referentie. De referentie is echter niet gecorrigeerd voor bedrijven met gedeeltelijke of tijdelijke leegstand, en de mogelijke toename door meldingen.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten van stikstofdepositie van het voornemen op Natura 2000 te beoordelen ten opzichte van de huidige feitelijke situatie, of, indien mogelijk, met actuele gegevens te onderbouwen dat de vergunde situatie bruikbaar is als referentiesituatie voor de Passende beoordeling.

Uitvoerbaarheid alternatieven

In de huidige situatie is er in Natura 2000-gebieden in het studiegebied sprake van een forse overschrijding van de kritische depositiewaarden voor stikstofdepositie. Doordat de toename van stikstofdepositie mogelijk is onderschat en de berekeningen niet voldoende navolgbaar zijn, is voor geen van de alternatieven uitgesloten dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden optreedt. Daardoor is onvoldoende onderbouwd of de alternatieven in het MER uitvoerbaar zijn.

Enkele bedrijven in het plangebied kunnen als piekbelaster worden aangemerkt en dragen aanzienlijk bij aan de bestaande overbelaste situatie. In het ontwerpbestemmingsplan wordt ook aan deze piekbelasters uitbreidingsruimte toegekend. Het MER stelt dat de opgenomen planregels in de praktijk zullen leiden tot natuurlijke zonering⁷ en dat daarom niet is gekozen voor een alternatief met zonering. Of en hoe deze natuurlijke zonering tot stand zou moeten komen en welke milieueffecten daarmee worden voorkomen of gemitigeerd, wordt niet nader toegelicht. Naar het oordeel van de Commissie geeft de overbelaste situatie van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen aanleiding tot het onderzoeken van een alternatief met zonering. Nu een uitvoerbaar alternatief ontbreekt, is er nog een klemmender reden een alternatief met minder stikstofdepositie te onderzoeken. Met een dergelijke alternatief in het MER wordt inzichtelijk in welke mate met zonering een bijdrage kan worden geleverd aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de Oostelijke Vechtplassen en de andere verder weg gelegen Natura 2000-gebieden.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER een alternatief uit te werken waarbij aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ten gevolge van stikstofdepositie kan worden uitgesloten. De Commissie denkt hierbij aan een alternatief met zonering waarin aan bedrijven geen groeirimte wordt geboden.

2.3 Geur

Geureffecten melkveehouderijen

In het MER wordt alleen ingegaan op de geureffecten van intensieve veehouderijen en niet op die van melkveehouderijen. In het plangebied is het op enkele locaties in de huidige situatie

⁷ MER, pagina 30

of in de toekomst als gevolg van uitbreidingen mogelijk dat melkveehouderijen volgens de geurnormen te dicht bij burgerwoningen⁸ staan. Het MER geeft geen inzicht in deze huidige en toekomstige knelpunten en de eventueel benodigde mitigerende maatregelen.⁹

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER aan te geven in hoeverre er knelpunten zijn of kunnen ontstaan, vanwege woningen die binnen de wettelijk vastgelegde afstanden ten opzichte van grondgebonden veehouderijen liggen. Dit geldt ook voor woningen buiten het plangebied (de woonkernen). De Commissie adviseert om ook in te gaan op mitigerende maatregelen.

Open stalsystemen en geurreductie

Voor het alternatief Veehouderij wordt er van uitgegaan dat het toepassen van reducerende technieken voor de emissie van ammoniak, ook een reductie van de emissie van geur en/of fijnstof tot gevolg zullen hebben.¹⁰ Dit geldt echter alleen voor IV-bedrijven met een gesloten stalsysteem bij toepassing van een luchtwasser. Er zijn voor varkens-, kippen- en melkveehouderijen op dit moment nog geen technieken beschikbaar die zowel een reductie geven van stikstof als van geur en/of fijnstof. In het in het MER beschreven alternatief Veehouderij is door het toepassen van BBT-technieken uitbreiding van het aantal dieren mogelijk als de ammoniakemissie niet toeneemt. Dit houdt volgens de Commissie echter niet in dat er ook geen toename zal zijn van de emissies van geur en fijnstof. Hierdoor kan een knelpunt voor de geur ontstaan of verergeren. Het MER geeft hier geen inzicht in.

De Commissie adviseert daarom aan te geven in hoeverre er knelpunten kunnen ontstaan door het ontwerpbestemmingsplan door het niet in gelijke mate reduceren van geur en fijnstof ten opzichte van ammoniak.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Kansen voor duurzaam behoud/herstel trilvenen

Achtergrond

Het westelijk deel van het plangebied bestaat uit een veenweidegebied op zandige ondergrond. Het gebied is al eeuwen geleden ontgonnen en kent ook al eeuwen een forse bodemdaling, die door intensiever gebruik vooral de laatste zestig jaar aanzienlijk is versneld. Dat

⁸ Deze woningen staan in sommige gevallen buiten het plangebied.

⁹ In enkele zienswijzen wordt aangegeven dat men last heeft van groeoverlast, ook van rundveehouderijen. Ook spelen er een tweetal rechtszaken over groeoverlast van rundveehouderijen.

¹⁰ MER, pagina 135

op deze doorlatende ondergrond toch zo lang een veen- en plassengebied is blijven bestaan heeft te maken met de beschikbaarheid van kwelwater vanuit de Utrechtse Heuvelrug. Dat verklaart ook het areaal met de zeldzame en zeer soortenrijke trilvenen in de laagste delen van dit veengebied. Deze bijzondere soorten van dit trilveen vormen tezamen met een aantal andere habitats met bijbehorende soorten de kern van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

Thans komt er onvoldoende regionale kwel in de petgaten en is er een te grote invloed van gebiedsvreemd water en bemesting door landbouw.¹¹ Door het zakken van de bodem komt ook steeds meer kwelwater al in het oostelijk deel van het plangebied naar boven. De westelijk gelegen kwelafhankelijke habitats in het Natura 2000-gebied moeten derhalve met steeds meer ingrepen van geschikt water worden voorzien. Dit wordt versterkt doordat de diepe Bethunepolder in het uiterste westen ook nog eens voor een aanzienlijke wegzijging zorgt. Op grond van dit gegeven is recentelijk besloten om de aanwezige Natura 2000-gebieden zoveel mogelijk van de omgeving te isoleren. In tijden van watertekort wordt er water aangevoerd vanuit de Loosdrechtse Plassen. Hierdoor wordt het bijzondere kwelwater in droge tijden vervangen door schoon, maar veel minder karakteristiek oppervlaktewater.

De Commissie is, gezien de hydrologische problematiek in het gebied van oordeel dat de besluitvorming over het bestemmingsplan kansen biedt om structureel iets te verbeteren aan dit aanzienlijke knelpunt. De achteruitgang van het watersysteem is zo ver gevorderd, dat er nog maar weinig tijd is om de huidige ongunstige situatie nog terug te draaien. Het MER geeft geen inzicht in kansen op verbetering.

- De Commissie adviseert om kansen voor verbetering in beeld te brengen en deze te betrekken bij de besluitvorming. Bijvoorbeeld door in overleg te treden met het waterschap en provincie over een duurzame oplossing voor de grote hydrologische problemen van in dit gebied. Ook kan gedacht worden aan het beschrijven van alternatieven en/of maatregelen die de hydrologische situatie en het landgebruik duurzamer maken. Een voorbeeld van een maatregel is peilverhoging, dat er voor kan zorgen dat minder regionale kwel wordt afgevangen in het landbouwgebied. Een ander voorbeeld van een maatregel is de toepassing van onderwaterdrainage in combinatie met dynamisch hoog slootpeil te onderzoeken. Alleen op dagen van intensief gebruik wordt het peil daarbij verlaagd¹². Hierbij is een moderne bedrijfsvoering nog steeds goed mogelijk, maar vraagt wel om een aantal bedrijfskundige aanpassingen.

3.2 Landschap, aardkundige waarden en ecologie

Landschapselementen en soorten

In het MER wordt ruim aandacht besteed aan de effecten van het voornemen op het landschap. De invloed van de uitbreiding van veehouderijen wordt terecht als negatief voor het

¹¹ Watersysteemanalyse Noorderpark ten behoeve van Watergebiedsplan en Beheerplan Natura2000, Witteveen en Bos, 2011

¹² I.E. Hoving P Vereijken, K. van Houwelingen en M. Pleijter. Hydrologische en landbouwkundige effecten toepassing onderwaterdrains bij dynamisch slootpeilbeheer op veengrond. 2013 Wageningen UR, Livestock research.

landschap aangeduid. In het ontwerpbestemmingsplan is daarom een regime opgenomen waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het landschapontwikkelingsplan, de structuurvisie en het beeldkwaliteitsplan. Het opnemen van een aanlegvergunningen-stelsel voor uitvoeren van een werk beoogt mede de landschapstructuren te versterken.

De Commissie is van oordeel dat ook bij het huidige gebruik van de gronden¹³, mede onder druk van uitbreiding van agrarische bedrijven, het gevaar bestaat van een sluipende aantasting van kenmerkende landschapselementen in het gebied zoals singels, perceelsbeplantingen en verkaveling en de bijbehorende (beschermde) flora en fauna.

- De Commissie geeft ter overweging om in overleg met de aanwezige bedrijven in het gebied aanvullende afspraken te maken over handhaving en versterking van de kwaliteit van deze kenmerkende landschappelijke waarden, ook bij voortzetting van het huidige gebruik.

Transitie landschap

De landbouwkundige ontwatering in combinatie met de maisteelt, de waterwinningen en de wegzijging naar droogmakerijen hebben niet alleen gevolgen voor de natuur, maar zorgen ook voor het versneld verdwijnen van de oorspronkelijk veenbodems. Technisch gesproken bevindt zich dan ook in het agrarisch deel van het plangebied grotendeels geen veen meer, omdat de bovenste 80 cm voor minder dan de helft veen is¹⁴. Het gevolg daarvan is dat het kenmerkende slagenlandschap haar functionele betekenis aan het verliezen is.¹⁵ De vele sloten zijn in het zandlandschap niet meer nodig. Sterker nog, het gedetailleerde ontwateringssysteem met de vele sloten wordt de komende decennia een agrarisch obstakel. De druk zal toenemen om een groot deel van de sloten te dempen.

- De Commissie adviseert, indien het huidige agrarisch grondgebruik wordt gehandhaafd, met bedrijven, bewoners en belangengroepen in overleg te treden over de gewenste kwaliteiten van het landschap en de wijze waarop deze behouden en/of nieuw ontwikkeld kunnen worden.

3.3 Bodemkwaliteit

In het MER wordt geconcludeerd dat er in het gebied diverse langs bestaande bodemverontreiniginglocaties aanwezig zijn, zoals niet gesaneerde olietanks. Het MER geeft geen inzicht in de bedreiging die hiervan uitgaat voor de grondwaterkwaliteit. Dit kan echter ook in het kader van een omgevingsvergunning worden onderzocht en hoeft daarom niet noodzakelijkerwijs in het MER in beeld te worden gebracht. Het kan echter wel meer inzicht geven om op bestemmingsplanniveau risico's in kaart te brengen.

- De Commissie beveelt aan om deze bedreigingen verder in kaart te brengen, zodat risico's bij afgifte van omgevingsvergunningen van tevoren in beeld zijn en rekening kan worden gehouden met de eventuele saneringsopgaven.

¹³ Ook in enkele zienswijzen wordt erop gewezen dat kleinschalige landschapselementen bij voortzetting van het huidige gebruik dreigen te verdwijnen.

¹⁴ Zie E. Stouthamer, H.J.A. Berendsen, J. Peeters & M.T.I.J. Bouman Toelichting Bodemkaart Veengebieden, 2008, provincie Utrecht, schaal 1:25.000, en de veenkaart op de website van de provincie Utrecht. De veenbodems zijn typologisch bijna allemaal veranderd in "moerige gronden" waarvan de bovenlaag voor minder dan 50% uit veen (moerig materiaal) bestaat of zelfs in "minerale bodem" waar geen moerig materiaal meer in voorkomt.

¹⁵ In de het in 2010 vastgestelde landschapontwikkelingsplan is deze transitie niet opgenomen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente De Bilt

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente De Bilt

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: het vaststellen van een bestemmingsplan buitengebied met daarin mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderijen

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in Staatscourant van: 18 september 2013

ter inzage legging MER: 19 september tot en met 30 oktober 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 september 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 2 december 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ing. H.H. Ellen

dhr. drs. S.R.J. Jansen

mw. drs. W. Smal (secretaris)

dhr. drs.ing. F. ten Thij

dhr. ir. J. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Plan-MER bestemmingsplan buitengebied Maartensdijk, BûgelHajema, 12 september 2013
- Notitie reikwijdte en detailniveau plan-MER bestemmingsplan buitengebied Maartensdijk, BûgelHajema, 28 maart 2011
- Bestemmingsplan buitengebied Maartensdijk 2012 (ontwerp) en regels, BûgelHajema, 31 mei 2013

De Commissie heeft kennis genomen van 71 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 5 november 2013 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Maartensdijk

ISBN: 978-90-421-3868-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

